

1 Advies VNG bestuur over motie gemeente Utrechtse Heuvelrug inzake Omgevingswet

Strekking motie

Het college van B&W van de gemeente Utrechtse Heuvelrug verzoekt de VNG voor de belangenbehartiging bij de Omgevingswet het volgende:

- te zorgen voor monitoring van de kosten van gemeenten;
- aan te dringen op kostenbeheersing door het Rijk; en
- om vóór inwerkingtreding van de wet opnieuw in overleg te treden met het Rijk over de houdbaarheid van de afspraken in het Hoofdlijnenakkoord en zo nodig hiervoor extra gelden te reserveren.

Preadvies aan VNG-Bestuur

Het advies is deze motie over te nemen en uit te leggen als onderstreping van bestaand beleid.

Toelichting bij preadvies

De VNG is in 2016 met het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) tot een 'Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht' gekomen. Daarin is onder meer afgesproken dat gemeenten zelf de transitiekosten (implementatiekosten) van de stelselherziening voor hun rekening nemen en dat er geen uitname komt uit het gemeentefonds voor de structurele taakuitvoering. Ook staan daarin bij de paragraaf 'Kostenbeheersing' allerlei bepalingen die nopen tot monitoring en beheersing van de kosten. Indien de afspraken voor één of meerdere partijen op enig moment gemotiveerd onvoldoende houdbaar blijken, vindt overleg plaats.

1. Wat doet de VNG aan monitoring van de kosten?

Monitoring vindt plaats op zowel de structurele kosten als op de implementatiekosten. Voor de raming van de structurele kosten vinden allerlei financiële effectenonderzoeken plaats, zodra een deel wet- en regelgeving in consultatie gaat. We blijven met het rijk, de koepels en gemeenten aan de slag om deze kosten en besparingen steeds beter in beeld te brengen. Om gemeenten te faciliteren bij het berekenen van hun eigen implementatiekosten, heeft de VNG door Deloitte een tool laten ontwikkelen. Onder meer de uitkomsten hiervan gebruiken we om een beeld te krijgen van de daadwerkelijke implementatiekosten van gemeenten. De motie onderstreept het belang van het goed uitvoeren van deze monitoring.

2. Wat doet de VNG aan kostenbeheersing?

Ook kostenbeheersing krijgt veel aandacht. Zo worden er enkel onderdelen van het Digitale Stelsel (DSO) gebouwd, als daar goede businesscases onder liggen en er gezamenlijk toe wordt besloten door het rijk en de koepels. Voor de invoeringskosten en structurele uitvoeringskosten van wet- en regelgevingsaspecten sec, geldt dat de informatie uit de onderzoeken en monitoring ertoe kan leiden dat er wellicht zaken efficiënter kunnen worden opgepakt. De mogelijkheden daarvoor zullen we met gemeenten en andere partijen bekijken. Ook hier onderstreept de motie het belang van VNG-sturing op kostenbeheersing van het DSO en het zoveel mogelijk beperken van de algehele kosten.

3. Overleg voor inwerkingtreding

Met de hierboven beschreven aanpak, proberen we waar mogelijk te sturen op kostenbeheersing en batenmaximalisatie en tegelijkertijd de effecten tussentijds te monitoren. Deze informatie gebruiken we om te beoordelen of de kosten voor gemeenten te dragen zijn en of de ambitie van de wet door gemeenten betaalbaar in te vullen is. Het college constateert na het invullen van de VNG-tool, dat de

eigen implementatiekosten naar hun inzicht substantieel zijn. Daarbij merken we op, dat de tool nog in ontwikkeling is en de uitkomsten nog niet representatief genoeg zijn om te spreken van een andere uitgangssituatie dan die tijdens de onderhandelingen over het akkoord.

In ieder geval zal er uiterlijk een half jaar voor inwerkingtreding overleg plaatsvinden over het totaalplaatje. Tot die tijd zal de VNG, door de motie gesterkt, sturen op kostenbeheersing en monitoring van de kosten en de afspraken uit het akkoord, met als doel dat gemeenten uiteindelijk voldoende middelen hebben om naar behoren uitvoering te kunnen geven aan de wet. Indien er al eerder voldoende gemotiveerde aanleiding is om de afspraken in het akkoord te herzien, omdat de huidige afspraken nadelig zijn voor gemeenten, zal de VNG daarop actie ondernemen. Dit geldt ook voor de constante monitoring van het akkoord, indien andere partijen hierover al eerder het gesprek willen aangaan.